منتخب التفاسیر تجدید نظر شده با جناب آقای مهدی الهی قمشه‌ای

بکیفر عملشان ببرید، این عقوبتی است که خدا برآنان مقرر داشته و خدا (بر هر کار) مقتدر و (بمصالح خلق) داناست
(۳۸) پس هر که بعد از ستمی که کرده توبه نمود و کار خود را اصلاح کرد از آن پس خدا او را خواهد بخشید که خدا بخشنده
و مهربان است (۳۹) آیا ندانستی که ملک آسمان و زمین خدا راست هر که را خواهد عذاب کند و از هر که خواهد
درگذرد و او بر هر چیز تواناست (۴۰) ای پیغمبر غمگین از آن مباش که گروهی از آنان که بزبان اظهار ایمان کنند
و بدل ایمان نیاورند براه کفر میشتابند و نیز اندوهناک مباش از آن یهودانی که جاسوسی کنند سخنان
فتنه خیز بجای کلمات حق تو بآن قومی که از کبر نزد تو نیامدند میرسانند (مانند اعیان یهود خیبر) (آنها از دشمنی
و عناد با اسلام) کلمات حق را بعد از آنکه بجای خود مقرر گشت (بمیل خویش) تغییر دهند (و بدروغ
و هوای نفس حرام را حلال و حلال را حرام کنند) و گویند اگر حکم قرآن اینگونه (که ما خواهیم از خدا)
آورده شد بپذیرید والا دوری گزینند (و حکم پیغمبر را نپذیرند) و هر کس را خدا بآزمایش و رسوائی افکند
هرگز تو او را از قهر خدا نتوانی رهانید. آنها کسانی هستند که خدا نخواسته دلهاشان را (از پلیدی کفر و
جهل) پاک گرداند، آنانرا در دنیا ذلت و خواری نصیب است و در آخرت عذاب بزرگ
مهیاست (۴۱) آنها جاسوسان دروغزن و خورندگان مال حرامند اگر نزد تو آمدند خواهی میان
آنها حکم کن یا روی از آنان بگردان و چنانکه روی از آنها بگردانی هرگز کوچکترین زیان بتو نتوانند
رسانید و اگر حکم کردی میان آنها بعدالت حکم کن که خدا دوست میدارد آنان را که
حکم بعدل میکنند (۴۲) و چگونه آنها (یعنی یهود) بحکم تو سر فرود آرند در صورتیکه تورات نزد آنهاست؟

و در آن حکم خدا (راجع برجم و غیر آن) مذکور است و از آن روی گردانیده اند پس چنانکه تو نیز (پس از تورات)
حکمی کنی بدان راضی نشوند چه آنکه ایشان بخدا ایمان نیاورده اند (۴۳) ما تورات را که در آن هدایت
و روشنائی (دلها) است فرستادیم تا پیغمبرانی که تسلیم امر خدا هستند بدان کتاب بر یهودان حکم کنند
و نیز خداشناسان و عالمانی که مأمور نگهبانی احکام کتاب خدا هستند و بر صدق آن گواهی دادند
(و تبلیغ کنند و هرگز در اجرای احکام خدا) از هیچکس نترسید و از انتقام من (که خدای قادر
مطلقم) بترسید و آیات مرا بهای اندک مفروشید (برشوه و اغراض شخصی بر خلاف عدل
نروید) که هر کس بر خلاف آنچه خدا فرستاده حکم کند چنین کس از کافران خواهد بود (۴۴) و در تورات
بر بنی اسرائیل حکم کردیم نفس را در مقابل نفس قصاص کنند و چشم را مقابل چشم و بینی را ببینی و
گوش را بگوش و دندان را به دندان و هر زخمی را قصاص خواهد بود پس هرگاه کسی بجای قصاص
تصدق (و دیه) راضی شود نیکی کرده و کفاره گناه او خواهد شد و هر کس خلاف آنچه خدا فرستاده
حکم کند (و از حد قصاص یا دیه تعدی و ظلم کند) چنین کس از ستمکاران خواهد بود (۴۵) و از پی
آن رسولان باز عیسی پسر مریم را فرستادیم که تصدیق بدرستی توراتی که در دست او بود داشت
و انجیل را نیز براو فرستادیم که در آن هدایت و روشنی دلها بود و تصدیق بدرستی تورات و راهنمائی خلق
و اندرز برای پرهیزکاران (۴۶) و اهل انجیل باید بر آنچه خدا در آن کتاب فرستاده حکم کنند و هر کس بخلاف آنچه خدا فرستاده حکم کند چنین کسی
از فاسقان خواهد بود (۴۷) و ما این کتاب (قرآن عظیم) را بحق بتو فرستادیم که تصدیق براستی (در حقیقت) همه کتب که در برابر او است نموده و در حقیقت کتب آسمانی پیش گواهی

حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا أُولَٰئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾
إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَاةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ
أَسْلَمُوا لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا اسْتُحْفِظُوا مِنْ كِتَابِ
اللَّهِ وَكَانُوا عَلَيْهِ شُهَدَاءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْنِ وَلَا
تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْكَافِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ
بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ وَ
الْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ ۚ وَمَنْ لَمْ يَحْكُمْ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِمْ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ
مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ ۖ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى
وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَاةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً
لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ ۚ وَمَنْ لَمْ
يَحْكُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُمْ

پس حکم کن میان آنها بآنچه خدا فرستاده و در پیروی از خواهشهای ایشان حکم حقی که بتو نازل آمده وامگذار برای هر
قومی شریعت و طریقه‌ئی مقرر داشتیم و اگر خدا (بمشیت ازلی) میخواست همه را یک امت میگردانید ولکن این کرد
تا شما را باحکامی که در کتاب خود فرستاده بیازماید پس بکارهای نیک سبقت گیرید که بازگشت همه شما
بسوی خداست و در آنچه اختلاف مینمائید شما را بجزای آن آگاه خواهد ساخت (۴۸) و تو (ای پیغمبر)
در آنچه خدا بتو فرستاده میان مردم حکم کن و پیرو خواهشهای آنان مباش و بیندیش که مبادا ترا فریب دهند و در
بعضی احکام که خدا بتو فرستاده بتقاضای تغییر کنند پس هرگاه از حکم خدا روی گردانیدند (باک مدار) بدان
که خدا میخواهد آنها را بعقوبت بعضی گناهانشان گرفتار سازد و همانا بسیاری از مردم فاسق و بدکارند
(۴۹) آیا (با وجود این دین کامل و قوانین محکم آسمانی) باز تقاضای تجدید حکم زمان جاهلیت را دارند؟ و
کدام حکم از حکم خدا برای اهل یقین نیکوتر خواهد بود؟ (۵۰) ای اهل ایمان یهود و نصاری را (که دشمن
اسلامند) بدوستی مگیرید آنان بعضی دوستدار بعضی دیگرند و هرکه از شما مؤمنان با آنها
دوستی کند (در کفر و ستمگری) بحقیقت از آنها خواهد بود و همانا خدا ستمکاران را هدایت نخواهد نمود
(۵۱) گروهی منافق (مسلمان ظاهری) که دلهاشان ناپاک و ناخوش است خواهی دید
که در راه دوستی ایشان (یعنی یهود و نصاری) میشتابند و میگویند ما از آن میترسیم
که مبادا در گردش روزگار آسیبی از آنها بما رسد. باشد که خدا برای مسلمین فتحی پیش آورد یا امری
دیگر از طرف خود (که عزت و دولت مسلمین قوت یابد) تا منافقان از آنچه بنفاق در دل نهان کردند

4119

بَيْنَهُمْ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ لِكُلٍّ
جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً
وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِى مَآ ءَاتَىٰكُمْ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ
جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾ وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ
ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَٰسِقُونَ ﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ
يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ * يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ
وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥١﴾
فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَٰرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰٓ أَن
تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأْتِىَ بِٱلْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِۦ فَيُصْبِحُوا۟
عَلَىٰ مَآ أَسَرُّوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ نَٰدِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَهَٰٓؤُلَآءِ
ٱلَّذِينَ أَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ

سورهٔ مائده

سخت پشیمان شوند ﴿۵۲﴾ و اهل ایمان (چون از نفاق و سیرت زشت آنها آگاه شوند) گویند آیا اینان هستند که با جدیت و مبالغه
بسیار بخدا سوگند یاد میکردند که ما از شما هستیم؟ (اکنون چگونه ریاکاری آنها پیدا شد) و اعمالشان باطل گردید و سخت زیانکار
شدند ﴿۵۳﴾ ای گروهی که ایمان آورده‌اید هر که از شما از دین خود مرتد شود بزودی خدا قومی را که (بسیار) دوست دارد و
آنها نیز خدا را دوست دارند و نسبت بمؤمنان سرافکنده و فروتن و بکافران سرافراز و مقتدرند (مانند علی علیه السلام
و شیعیانش) بنصرت اسلام برمی‌انگیزد که در راه خدا جهاد کنند و در راه دین از نکوهش و ملامت احدی باک ندارند این است
فضل خدا هر که را خواهد عطا کند و خدا را رحمت وسیع نامنتهاست و باحوال هر که استحقاق آن را دارد داناست ﴿۵۴﴾
ولی امر و یاور شما تنها خدا و رسول و آن مؤمنانی خواهند بود که نماز بپای داشته و بفقیران در حال رکوع زکوة میدهند (باتفاق
مفسرین شیعه خاصه مراد از این آیه علی است) ﴿۵۵﴾ و هر کس که ولی و فرمانفرمای او خدا و رسول و اهل ایمانند (پیروز است) که تنها
لشکر خدا (در دو عالم) فاتح و غالب خواهند بود ﴿۵۶﴾ ای اهل ایمان با آن گروه از اهل کتاب و کافران که دین شما را به فسوس و بازیچه گرفتند دوستی مکنید
و از خدا بترسید اگر با ایمان آورده‌اید ﴿۵۷﴾ و چون شما ندای نماز بلند کنید آن را مسخره و بازی فرض کنند زیرا آن قوم مردمی بیخرد و نادانند ﴿۵۸﴾
بگو ای اهل کتاب آیا جز آنکه ما تسلیمین بخدا و کتاب خودمان و کتاب شما ایمان آورده‌ایم و شما ایمان نیاورده و اکثر فاسقید چیزی دیگر موجب کینه
و انکار شما بر ما هست؟ (البته نیست) ﴿۵۹﴾ بگو ای پیغمبر آیا شما را آگاه سازم که کدام قوم را نزد خداوند (منتقم) بدترین پاداش است؟ آنها
کسانی را که خدا بر آنها لعن و غضب کرده و آنان را بوزینه و خوک مسخ نمود (مانند کفار یهود که با حرمت روز شنبه مخالفت خدا کردند و مسخ
بوزینه شدند و امت عیسی که پس از نزول مائده آسمانی و مشاهده اعجاز عیسی باز کافر شدند و مسخ بخوک گردیدند) و آنکس که عبادت خدا را گذاشت و بندگی شیطان کرد
این گروه را نزد خدا بدترین منزلت است و آنها گمراه‌ترین مردم از راه راستند ﴿۶۰﴾ و چون آنان در نزد شما منافقان آیند اظهار کنند که ایمان آوردیم و حال آنکه تنها

فأصبحوا خاسرين ﴿٥٣﴾ يا أيها الذين آمنوا من يرتد منكم عن دينه
فسوف يأتي الله بقوم يحبهم ويحبونه أذلة على المؤمنين أعزة
على الكافرين يجاهدون في سبيل الله ولا يخافون لومة لائم
ذلك فضل الله يؤتيه من يشاء والله واسع عليم ﴿٥٤﴾ إنما وليكم
الله ورسوله والذين آمنوا الذين يقيمون الصلوة ويؤتون
الزكوة وهم راكعون ﴿٥٥﴾ ومن يتول الله ورسوله والذين آمنوا
فإن حزب الله هم الغالبون ﴿٥٦﴾ يا أيها الذين آمنوا لا تتخذوا الذين
اتخذوا دينكم هزوا ولعبا من الذين أوتوا الكتاب من قبلكم
والكفار أولياء واتقوا الله إن كنتم مؤمنين ﴿٥٧﴾ وإذا ناديتم
إلى الصلوة اتخذوها هزوا ولعبا ذلك بأنهم قوم لا يعقلون ﴿٥٨﴾
قل يا أهل الكتاب هل تنقمون منا إلا أن آمنا بالله وما أنزل
إلينا وما أنزل من قبل وأن أكثركم فاسقون ﴿٥٩﴾ قل هل أنبئكم
بشر من ذلك مثوبة عند الله من لعنه الله وغضب عليه وجعل
منهم القردة والخنازير وعبد الطاغوت أولئك شر مكانا

وَاَضَلُّ عَنْ سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٦٠﴾ وَاِذَا جَآءُوْكُمْ قَالُوْٓا اٰمَنَّا وَقَدْ دَّخَلُوْا
بِالْكُفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوْا بِهٖ ۭ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا كَانُوْا يَكْتُمُوْنَ ﴿٦١﴾ وَتَرٰى
كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يُسَارِعُوْنَ فِى الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۭ لَبِئْسَ
مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٢﴾ لَوْلَا يَنْهٰىهُمُ الرَّبّٰنِيُّوْنَ وَالْاَحْبَارُ عَنْ قَوْلِهِمُ
الْاِثْمَ وَاَكْلِهِمُ السُّحْتَ ۭ لَبِئْسَ مَا كَانُوْا يَصْنَعُوْنَ ﴿٦٣﴾ وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ
يَدُ اللّٰهِ مَغْلُوْلَةٌ ۭ غُلَّتْ اَيْدِيْهِمْ وَلُعِنُوْا بِمَا قَالُوْا ۘ بَلْ يَدٰهُ مَبْسُوْطَتٰنِ ۙ
يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَآءُ ۭ وَلَيَزِيْدَنَّ كَثِيْرًا مِّنْهُمْ مَّآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ
طُغْيَانًا وَّكُفْرًا ۭ وَاَلْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَآءَ اِلٰى يَوْمِ الْقِيٰمَةِ ۭ
كُلَّمَآ اَوْقَدُوْا نَارًا لِّلْحَرْبِ اَطْفَاَهَا اللّٰهُ ۙ وَيَسْعَوْنَ فِى الْاَرْضِ فَسَادًا ۭ
وَاللّٰهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِيْنَ ﴿٦٤﴾ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْكِتٰبِ اٰمَنُوْا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّاٰتِهِمْ وَلَاَدْخَلْنٰهُمْ جَنّٰتِ النَّعِيْمِ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ اَنَّهُمْ
اَقَامُوا التَّوْرٰىةَ وَالْاِنْجِيْلَ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْهِمْ مِّنْ رَّبِّهِمْ لَاَكَلُوْا
مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ اَرْجُلِهِمْ ۭ مِنْهُمْ اُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ ۭ وَكَثِيْرٌ مِّنْهُمْ
سَآءَ مَا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٦﴾ يٰٓاَيُّهَا الرَّسُوْلُ بَلِّغْ مَآ اُنْزِلَ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ ۭ وَ

جُزوهٔ
۲۷

اداره نشریهٔ آخگر

تهران - خیابان ری دو راه مهندس وسیلهٔ تلفن شماره ۵۲۳۸۸

همه هفته روز های چهارشنبه منتشر میشود